در روز ازدواج این مقوله شیرین، حساس و پرتکرا

با اجازه کارگ

سارا صالحی الیگودرزی
اهل قاب جادو

قصه‌ها همیشه وقتی می‌خواست در یک جای خوب به سر برسد، شاهزاده خانم با پسر پادشاه سرزمین مجاور عقد ازدواج می‌بست و به خوبی و خوشی زندگی می‌کردند. صفحه پایانی بیشتر کتاب‌های قصه کودکی‌مان به نقاشی از یک زوج زیبا مزین شده بود که لباس عروس و داماد بر تن داشته و مردم داشتند برای شادی آنان هلهله می‌کردند. این قصه‌ها پا به دنیای تصویر هم گذاشت و سال‌ها در قصه‌های تلویزیونی شاهد آن بودیم که در قسمت پایانی و بعد از گره‌گشایی از مشکلات و دشواری‌هایی که یکی پس از دیگری گریبان شخصیت‌های اصلی را می‌گرفت، دو جوان به همدیگر می‌رسیدند و همه به‌خوبی و خوشی و شادمان از این وصال لبخند می‌زدند. قاب ابتدایی سکانس عروسی هم ریختن میوه‌های عروسی در حوض میان حیاط خانه‌ای قدیمی بود و بعد دوربین چراغانی حیاط و همکاری برای مرتب کردن میز و صندلی‌های مهمانان را با موسیقی خوش آهنگ ایرانی به تصویر می‌کشید.

به مرور این تصاویر همان‌قدر که به نوستالژی بدل شد، در میان کاربرهای فضای مجازی دستمایه طنز و کمدی هم قرار گرفت و بسیاری بیان کردند چرا در سریال‌های ایرانی همه چیز باید به ارتباط عاطفی، عقد و ازدواج ختم شود. به‌دنبال این انتقادها تصاویر کلیشه‌ای عنوان شده کم و بیش از آثار تلویزیونی رخت بربستند و جای خود را به تصاویر جدیدتری دادند که یا با مشکلات زوجین همراه بود یا در نهایت به روابط عاطفی می‌پرداخت اما سعی داشت از زاویه غیرکلیشه‌ای به این روابط بپردازد. با وجود درستی برخی از نقدهای مطرح شده نسبت به تصویر کهنه از مقوله ازدواج، آشنایی و شناخت پیش از ازدواج، آسیب‌های ارتباط‌های کنترل نشده پیش از ازدواج و... در برخی سریال‌های تلویزیونی نباید از این مهم گذشت که همین تصاویر خوشرنگ و لعاب، امر توصیه شده ازدواج را که در دین اسلام مقدس شمرده می‌شود به کام بسیاری از جوانان شیرین می‌کرد و شاید عده‌ای را به سمت آن سوق می‌داد. در واقع وقتی بپذیریم رسانه و در اینجا تلویزیون یکی از ابزارهای جامعه‌پذیری در جامعه مدرن است پس این ابزار در گفتمان‌سازی چه به صورت آشکار و چه تلویحی نقش مؤثری ایفا می‌کند. به همین علت پرداختن به این سنت پسندیده در سریال‌های تلویزیونی را که مسأله‌ای مهم و درخور در جامعه انسانی است به فال نیک می‌گیریم. امروز، شنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۳ روز فرخنده ازدواج امیرالمومنین حضرت علی(ع) و بانوی دوعالم حضرت فاطمه زهرا(س) است و ما در این نوشتار برخی آثار تلویزیونی که در آنها مسأله ازدواج مطرح شده است را بررسی می‌کنیم.

ارسطو به‌شدت ازدواجی

ارسطو، پسرخاله نقی معمولی در مجموعه پایتخت از شخصیت‌های دوست‌داشتنی قصه است. این شخصیت به‌خصوص در فصل‌های ابتدایی سریال خود را فردی «به‌شدت ازدواجی» معرفی می‌کرد و با این تکیه‌کلام حسابی معروف شد. او چند باری دل باخت اما دلش خریداری نداشت و نتوانست به مرادش برسد.
یک بار هم ازدواجش به هم خورد و این بدبیاری‌ها ادامه داشت تا این‌که با زنی چینی به نام چوچان ازدواج کرد. این ازدواج هم تنها یک فصل دوام داشت و با مرگ این زن در سقوط هواپیما به پایان رسید. ارسطو در فصل آخر سریال در حال سروسامان گرفتن بود که باید دید در ادامه قصه که خبرهایی درباره پیش‌تولید آن شنیده می‌شود اتفاقی برایش خواهد افتاد یا خیر.

بچه مهندس در آرزوی ازدواج

شخصیت جواد در سریال بچه مهندس از سن نوجوانی دلباخته شد اما در جوانی فهمید که این عشق سراب است و به همین خاطر مسیر زندگی‌اش را تغییر داد. او نمونه جوان نخبه ایرانی است که هم به فکر تحصیل و طی‌کردن مدارج بالای علمی بود و هم تشکیل خانواده. به نوعی می‌توان گفت او یک جوان تراز ایرانی است که از سد و مشکل برای خود، پلی به سوی موفقیت ساخته و تک‌بعدی نشده است.
بچه مهندس ۳،۲ و ۴، دودکش، پایتخت ۳،۲ و ۴، زندگی به شرط خنده، افسانه هزارپایان، علی‌البدل، دیوار به دیوار۱ و ... از سریال‌هایی است که حسن وارسته برای تلویزیون نوشته و در همین سریال‌ها نیز ازدواج، دلدادگی و ماجراهای عاطفی، بخشی از قصه را به خود اختصاص داده بودند. پیشتر جام‌جم از وارسته پرسیده بود دلیل پرداختن به این سوژه‌ها جذب مخاطب است یا واقعا نیاز آن در جامعه حس می‌شود؟ این نویسنده به خبرنگار جام‌جم پاسخ داده بود: وقتی برای رسانه جمعی کار می‌کنیم، هم با مخاطب میلیونی طرف هستیم و هم باید متوجه سیاست‌های آن مرکز باشیم. بحث امیدبخشی و ترویج ازدواج را باید در فیلمنامه‌ها داشته باشیم. این چیزی است که بارها بر آن تاکید شده و حرف درستی هم هست. شما هم می‌دانید در جامعه به دلایل مختلف ازدواج و رغبت جوانان به آن کمتر شده و مردم کمتر از گذشته سمت آن می‌روند. سن افراد مجرد بالا رفته است. بخشی از این اتفاق، ناشی از مشکلات اقتصادی و بخشی از آن به دلیل مشغله‌های زیاد است. ما به‌عنوان یک رسانه جمعی

تلویزیون یکی از ابزارهای جامعه‌پذیری در جامعه مدرن است پس این ابزار در گفتمان‌سازی چه به صورت آشکار و چه تلویحی نقش مؤثری ایفا می‌کند. به همین علت پرداختن به این سنت پسندیده در سریال‌های تلویزیونی را که مسأله‌ای مهم و درخور در جامعه انسانی است به فال نیک می‌گیریم

وظیفه داریم جوانان را به ازد
کنیم. البته انتقادهایی هم د
وقتی هنوز زمینه ازدواج فراهم
این کار را بکنیم؟ اما به‌عنوان ک
فرهنگی می‌کنند به این بخش م
اگر فرصت دیگری هم فراهم شو
راکه سر راه جوانان برای ازدواج
مطرح می‌کنیم.
وارسته در مقابل نظر منتقدانی ک
عاشقانه و در نهایت ازدواج
پرتکرار در آثار تلویزیونی می‌دان
وظیفه خود برای ترویج ازدواج آ
عنوان کرده بود: ازدواج‌های آس
مدرنیته، تجملات و چشم و
کم شده است. در گذشته
با کمترین امکانات ازدواج م
با حداقل‌ها می‌توانستند زن
صمیمی داشته باشند. مدرنیته
خواسته‌های طرفین بیشتر شو
جهیزیه، جشن و... هزینه میل
دارد. مسأله
شغل، مسکن و

